

REPUBLIKA SLOVENIJA
FISKALNI SVET

Mesečna informacija

April 2024

Ključni poudarki¹

- Državni proračun je imel po predhodnih podatkih v prvih treh mesecih leta primanjkljaj (-379 mio EUR), ki je brez upoštevanja neposrednega učinka interventnih ukrepov znašal -278 mio EUR. V obeh primerjavah je bil primanjkljaj večji kot v istem obdobju lani.
- Skupni prihodki so bili v povprečju prvih treh mesecev leta medletno višji za 4,0 %, skupni odhodki pa za 5,3 %. Rast »očiščenih« odhodkov (8,4 %) se je v prvih treh mesecih letos več kot podvojila v primerjavi z enakim obdobjem lani. To je bila v največji meri posledica visoke rasti stroškov dela zaradi predčasnega izplačila regresa ter povečanja transfera v ZPIZ ob visoki redni uskladitvi pokojnin.
- Skupni obseg različnih interventnih ukrepov je bil v prvih treh mesecih leta (112 mio EUR) za slabo polovico manjši kot v enakem obdobju lanskega leta.
- Primanjkljaj sektorja država je lani znašal -2,5 % BDP in je bil za 1,9 o. t. BDP nižji od oktobrskih projekcij vlade. Nižji primanjkljaj od predvidenega je bil v največji meri posledica pričakovano nižje realizacije investicij in nižjih kapitalskih transferjev. To je pretežno posledica nižje realizacije ukrepov, povezanih s sanacijo po poplavih, od načrtov iz jesenskih proračunskih dokumentov.

¹ Fiskalni svet bo pregled realizacije državnega proračuna po metodologiji denarnega toka ter ukrepov za blažitev posledic epidemije, druginje in poplav še nadalje objavljaj v redni mesečni publikaciji, ob pogoju, da bodo podatki tudi v bodoče razpoložljivi. Vsi komentarji se nanašajo na podatke, znane 3. 4. 2024.

Državni proračun januar-marec 2024²

- Državni proračun je imel po predhodnih podatkih v prvih treh mesecih leta primanjkljaj (-379 mio EUR), brez upoštevanja neposrednega učinka interventnih ukrepov pa je znašal -278 mio EUR. V obeh primerjavah je bil primanjkljaj večji kot v istem obdobju lani.
- Skupni prihodki so bili v prvih treh mesecih leta medletno višji za 4,0 %. Rast je bila v prevladujoči meri posledica višjih prihodkov od dohodnine, medtem ko so bili prihodki od EU sredstev medletno občutno nižji.
- Skupni odhodki so bili v prvih treh mesecih medletno višji za 5,3 %, medletna rast t. i. »očiščenih« odhodkov (brez upoštevanja interventnih ukrepov) pa je znašala 8,4 % in se je več kot podvojila v primerjavi z enakim obdobjem lani. Najhitreje so rasli stroški dela zaradi predčasnega izplačila regresa, transfer v ZPIZ³ zaradi visoke redne uskladitve pokojnin ter investicijska poraba. Medletno so vidneje upadli odhodki za subvencije ter plačila v proračun EU.

Tabela 1: Državni proračun

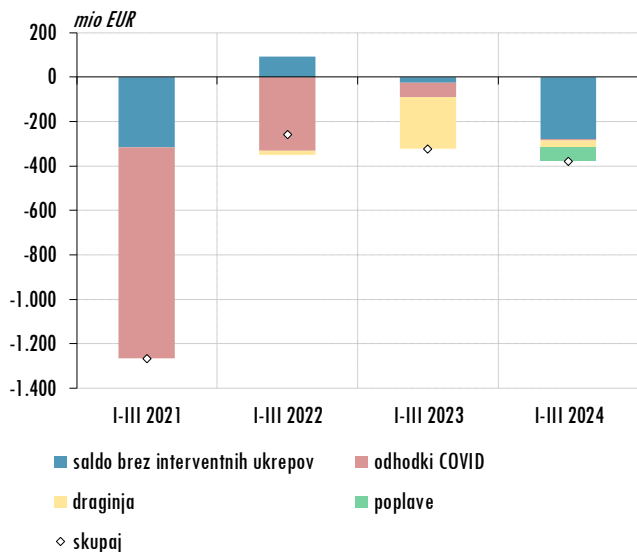
v mio EUR, razen, če ni navedeno drugače	jan.-mar.				apr.-dec.				2023	2024**	sprememba 2024	
	2023		2024		2023		2024*				na 2023	
			sprememba 2024 na 2023				sprememba 2024 na 2023				na 2023	
		%				%				%		
Prihodki	2.984	3.103	119	4,0	10.042	10.903	862	8,6	13.026	14.006	981	7,5
DDV	1.150	1.210	60	5,2	3.997	4.165	168	4,2	5.147	5.375	228	4,4
Trošarine	372	373	2	0,5	1.288	1.187	-100	-7,8	1.659	1.561	-98	-5,9
Dohodnina	436	563	128	29,3	1.280	1.333	53	4,1	1.716	1.896	180	10,5
DDPO	297	312	15	5,0	1.096	1.172	77	7,0	1.393	1.484	92	6,6
EU sredstva	257	190	-68	-26,3	831	1.275	444	53,4	1.088	1.464	376	34,6
Nedavčni	146	156	10	6,9	583	713	130	22,3	729	869	140	19,2
Drugi prihodki	327	300	-27	-8,3	967	1.058	90	9,4	1.294	1.358	63	4,9
Odhodki	3.306	3.482	176	5,3	12.046	12.745	699	5,8	15.352	16.227	875	5,7
Stroški dela skupaj	974	1.131	157	16,2	3.141	3.308	167	5,3	4.115	4.440	324	7,9
Transferi posam. in gospodinjstvom	474	494	20	4,2	1.588	1.187	-401	-25,3	2.062	1.681	-381	-18,5
Izdatki za blago in storitve	270	311	41	15,3	1.349	1.331	-19	-1,4	1.619	1.641	22	1,4
Investicije	178	253	76	42,4	2.025	1.728	-297	-14,7	2.203	1.981	-222	-10,1
Tekoči transferi v ZPIZ	301	375	74	24,5	815	1.026	211	25,9	1.116	1.401	285	25,5
Subvencije	276	143	-133	-48,3	666	445	-221	-33,1	942	588	-354	-37,6
Obresti	366	351	-14	-3,9	319	466	148	46,4	684	818	134	19,5
Plačila sredstev v Proračun EU	167	143	-23	-14,0	506	576	70	13,9	672	719	47	7,0
Drugi odhodki	301	280	-21	-6,9	1.638	2.678	1.040	63,5	1.939	2.958	1.020	52,6
Saldo	-322	-379	-57		-2.004	-1.842	163		-2.327	-2.221	106	

Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *implicitno gibanje, da so dosežene projekcije MF. ** Spremembe proračuna za 2024, MF (objavljeno 7. 12. 2023 v UL RS 123/2023).

² Komentar realizacije državnega proračuna se nanaša na dnevne podatke, razpoložljive na <https://proracun.gov.si/Public/BudgetCurrent>.

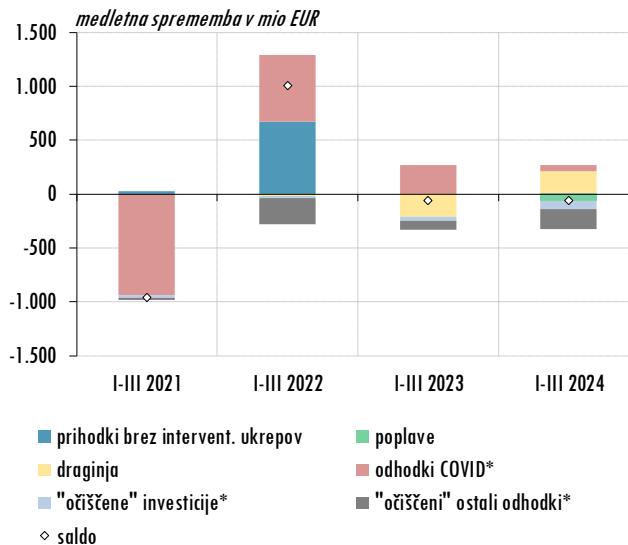
³ Začasni podatki o transferju v ZZS niso več razpoložljivi od začetka lanskega leta, čeprav je bil transfer lani glede na redne podatke rekordno visok, za letos pa je predvideno nadaljnje povečanje za okoli tretjino.

Slika 1: Saldo državnega proračuna

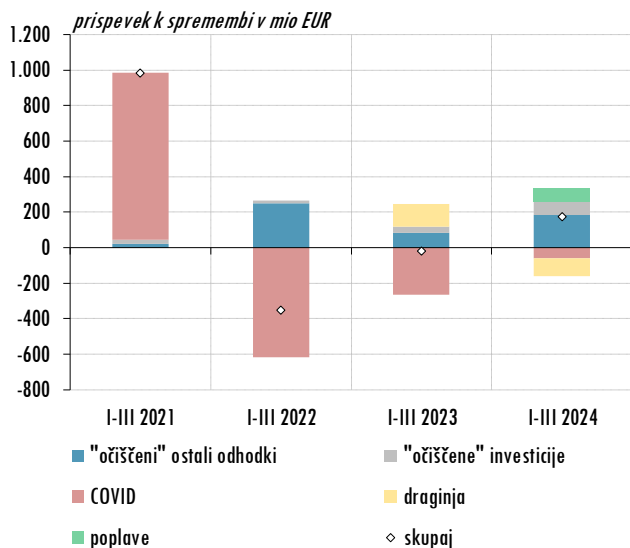
Vir: MF, preračuni FS.

Slika 2: Dejavniki spremembe salda državnega proračuna

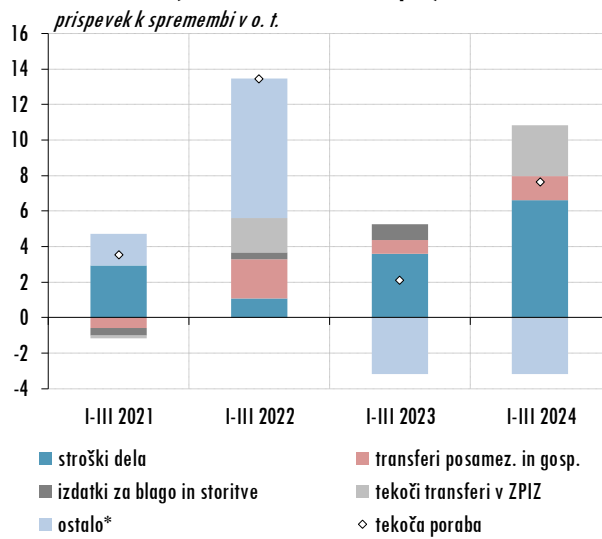
Vir: MF, preračuni FS. *pozitivni predznak pomeni znižanje, negativni povišanje.

Slika 3: Struktura rasti odhodkov državnega proračuna

Vir: MF, preračuni FS.

Slika 4: Dejavniki spremembe tekoče porabe (brez interventnih ukrepov)

Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *subvencije, plačila sredstev v proračun EU, tekoči transferi v ZZSZ, drugi odhodki.

Realizacija interventnih ukrepov januar-marec 2024

- V okviru interventnih ukrepov je bilo v prvih treh mesecih letošnjega leta za COVID in draginjo skupaj izplačanih 37 mio EUR. Odhodki za COVID in draginjo naj bi se po proračunskih načrtih letos občutno znižali in skupaj znašali 130 mio EUR (2023: 925 mio EUR). Za sanacijo posledic po poplavih je bilo letos izplačanih skupaj 75 mio EUR, od avgusta lani pa 643 mio EUR. Po sprejetem državnem proračunu naj bi odhodki za sanacijo po poplavih letos sicer znašali 1.115 mio EUR.

Tabela 2: Državni proračun (brez interventnih ukrepov)

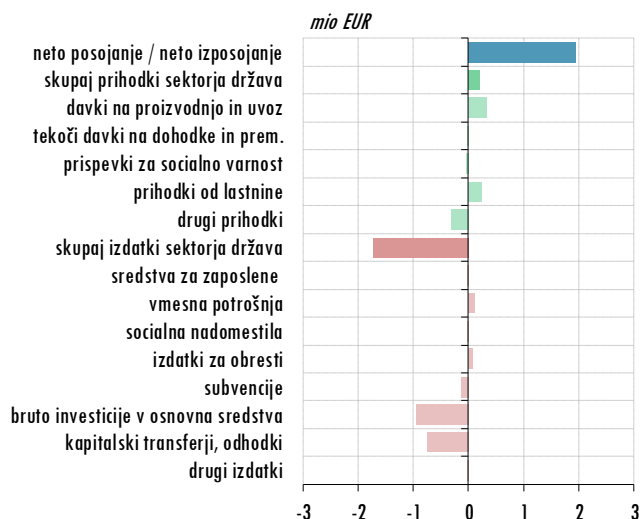
v mio EUR, razen, če ni navedeno drugače	I-III 2023				I-III 2024				I-III 24/ I-III 23, v %		I-III 24/ I-III 23	
	skupaj	COVID	draginja	poplave brez interv. ukrepov	skupaj	COVID	draginja	poplave brez interv. ukrepov	skupaj	brez interv. ukrepov	skupaj	brez interv. ukrepov
Prihodki	2.984	-101	0	3.084	3.103	11	3.092	4,0	0,3	119	8	
DDV	1.150	-44	0	1.194	1.210		1.210	5,2	1,3	60	16	
Trošarine	372	-21	0	393	373		373	0,5	-4,9	2	-19	
Dohodnina	436		0	436	563		563	29,3	29,3	128	128	
DDPO	297		0	297	312		312	5,0	5,0	15	15	
EU sredstva	257		0	257	190		190	-26,3	-26,3	-68	-68	
Nedavčni	146		0	146	156		156	6,9	6,9	10	10	
Drugi prihodki	327	-36	0	363	300	11	289	-8,3	-20,4	-27	-74	
Odhodki	3.306	66	131	0 3.110	3.482	7	30 75	3.370	5,3	8,4	176	260
Stroški dela skupaj	974	9	4	0 961	1.131	0	0	1.131	16,2	17,8	157	171
Tr. posam. in gospodinjstvom	474	3	24	0 447	494	1	0	12 481	4,2	7,6	20	34
Izdatki za blago in storitve	270	4		0 266	311	1		44 265	15,3	-0,3	41	-1
Investicije	178	6		0 172	253			4 249	42,4	45,1	76	77
Tekoči transferi v ZPIZ	301			301	375			375	24,5	24,5	74	74
Subvencije	276	22	101	0 153	143	1	30	1 111	-48,3	-27,6	-133	-42
Obresti	366			0 366	351			351	-3,9	-3,9	-14	-14
Plačila sredstev v Proračun EU	167			0 167	143			143	-14,0	-14,0	-23	-23
Drugi odhodki	301	22	1	0 278	280	4		14 263	-6,9	-5,4	-21	-15
Saldo	-322	-66	-231	0 -25	-379	-7	-30	-64	-278		-57	-252

Vir: MF, preračuni FS.

Sektor država 2023

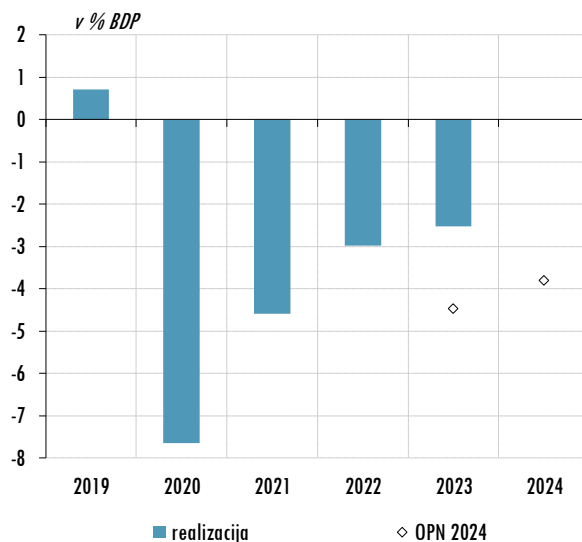
- Primanjkljaj** sektorja država je lani znašal -2,5 % BDP, kar je 0,5 o. t. BDP manj kot leta 2022. Dejanski primanjkljaj je bil tako skladno s pričakovanji Fiskalnega sveta ob ocenjevanju proračunskih dokumentov jeseni lani precej nižji od vladnih projekcij v Osnutku proračunskega načrta, in sicer za 1,9 o. t. BDP. To je bila v največji meri posledica nižje realizacije investicij od načrtovane. Fiskalni svet sicer že dlje časa opozarja na preveč optimistične projekcije investicijske aktivnosti. Drugi glavni razlog za nižji primanjkljaj od predvidenega pa so nižji kapitalni transferji, pretežno zaradi nižje realizacije ukrepov povezanih s sanacijo po poplavih, kot pa so bila predvidevanja v jesenskih proračunskih dokumentih.
- Bruto dolg** sektorja država je konec leta 2023 znašal 69,2 % BDP, kar je 3,3 o. t. BDP manj kot konec leta 2022. Znižanje je bilo skoraj v celoti posledica visoke inflacije. Zlasti zaradi ohranjanja visoke likvidnostne rezerve je neto javni dolg sicer precej nižji in je po zadnjih razpoložljivih podatkih konec tretjega četrtletja lani znašal 45,9 % BDP.

Slika 5: Temeljni agregati sektorja država 2023 - razlika med realizacijo in napovedjo iz OPN 2024

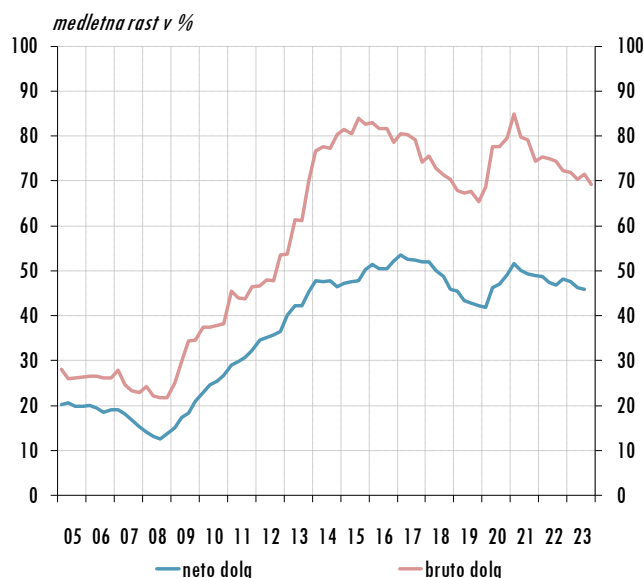
Vir: SURS, Osnutek proračunskega načrta 2024 (oktober 2023).

Slika 6: Saldo sektorja država

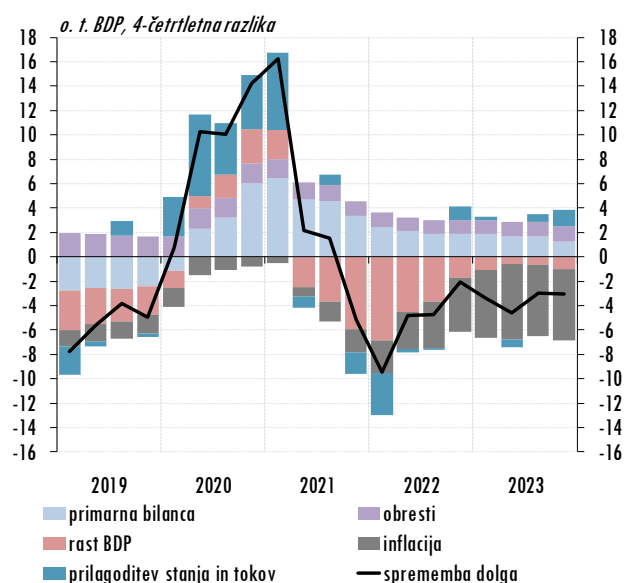
Vir: SURS, projekcije: Osnutek proračunskega načrta 2024 (MF, oktober 2023).

Slika 7: Neto in bruto dolg sektorja država

Vir: Eurostat, ECB, SURS, preračuni FS.

Slika 8: Sprememba javnega dolga

Vir: SURS, preračuni FS.